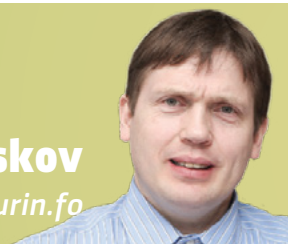

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

TOSA TEY SAMA MÁL?

Tað er eitt sindur løgið at fylgja striðnum millum pensjónistarnar og landsstýrið í málinum um pensjónirnar.

Landsstýrið sigur seg vilja geva pensjónistunum meira at liva fyri, men pensjónistarnir fata tað sum um, at landsstýrið ger tað mótsætta og soleiðis hevur duld motiv um at lumpa pensjónistarnar.

Hvør hevur rætt fer at standa sína roynd, tá politikkurin er vístur í verki.

Men eitt sindur óskiljandi er tað, at pensjónistarnir óttast so nógv Samhaldsfasta – ta samhaldsføstu eftirlønina, sum allir løntakarar, høgir sum lágir, rinda 1,75 prosent av síni løn inni, eins og arbeiðsgevarin

eisini rindar 1,75 prosent í grunnin. Soleiðis verða goldin inn 3,5 prosent av øllum lønarútgjaldinum til fólk undir 67 ár.

Hetta eru pengar, sum politikarar ikki kunnu fara eftir. Tað ber ikki til, at politikarar bráðliga finna upp á at nýta pengarnar til okkurt annað. Teir liggja uttan fyri lógtingsfíggarlógina.

Tað at øll rinda sama prosentpart í ein eftirlønargrunn, sum rindar øllum tað sama útaftur, er ein solidarisk eftirlønarskipan.

Samhaldsfasti kann gerast ein nógv dyggari grundsúla undir framtíðar pensjónsskipan í Føroyum – og tí eigur ætlanin hjá landsstýrinum ikki at skjótast niður.

Hinvegin tykist, sum landsstýrið hevur handlað í óðum verkum. Tað er ikki gott lógararbeiði at loypa um allar hoyringspartar og hoyringsfreistir. Tí hevði verið nógv betur at brúkt ta tíðina, sum skal til. Eisini hóast tað hevði gingið út yvir pensjónina í fyrstu atlugu.

Sum stóðan er beint nú, at Landsfelag Pensjónistanna gongur á odda at skjóta ætlanina hjá landsstýrinum niður, so verður ringt at fáa nakað gott at spyrjast burturúr, hóast ætlanin skuldi givið pensjónistunum meira at liva fyri hvønn mánað.

Um pengarnir koma sum grundupphædd í fólkapensjónini ella sum hægri útgjald úr Samhaldsfasta

mátti kunna gjørt tað sama. Men um ætlanin hjá landsstýrinum førir til pensjónistauppreistur, so er líka vítt sum sitt.

Ráðini mugu tí vera, at landsstýrið heldur seg til hoyringspartar og

hoyringsfreistir – og lærir seg betur at samskipta við fólk og áhugabólkar og taðar lendið betur.

Spurningurin er, hvussu skilagott tað er at kollvelta skipanina nú – tá vit kortini skulu kollvelta alt av nýggjum næsta ár, tá leingi ætlaða pensjónsnýskipanini – sambært landsstýrinum – skal gerast veruleiki.

Politikkur er at fremja broytingar. Men politikkur er eisini at duga at fáa fólk við, so fólk við og politikarar tosa sama mál.

» **Landsstýrið má duga betur at forklára politikkin**

Bjørn Kalsø er burtur úr vón og viti – sigur hann sjálvur

Bjørn Kalsø sigur, at tað er »burtur úr vón og viti«, tá Rigmor Dam setir eina kunngerð um trygdarskeið til sjófólk í gildi, har tað í grein 5 stendur soleiðis:

»Trygdarskeiðið er ásett til 3 vikur, sum svarar til 4,5 stig í European credit Transfer System, ECTSstig«

Í summar var Bjørn Kalsø landsstýrismaður í mentamállum, og tá skrivaði hann eina kunngerð um trygdarskeið til sjófólk.

Í grein 6 í kunngerðini hjá Bjørn Kalsø stendur soleiðis:

»Trygdarskeiðið er ásett til 3 vikur, sum svarar til 4,5 stig í European credit Transfer System, ECTSstig«

Um grein 5 hjá Rigmor Dam sigur Bjørn Kalsø soleiðis í lesarabrævi, sum Sambandsflokkurin sendi út 1. desember 2015:

– Hetta er burtur úr vón og viti, og má broytast ongantíð ov skjótt.

– Vónandi fara myndugleikarnir at taka í egnan barm og broyta áður nevndu kunngerð.

Vit kunnu bara geva Bjørn

Kalsø rætt, at her er nógv sum er burtur úr vón og viti. Tað var tað eisini, tá Rigmor Dam ikki dugdi at forklára kunngerðina í tinginum hendan dagin.

Men tað er eisin burtur úr vón og vita, at Bjørn Kalsø hevur gloymt, at hann sjálvur hevur skrivað kunngerðina, sum Rigmor Dam hevur sett í gildi.

Eingin er fullspottaður, fyrr enn hann spottar seg sjálvur – og ofta etur hundur tað hann havnar.

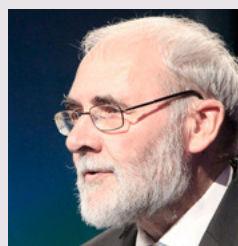
;-)

Fyrst var tað Rigmor Dam, sum ikki kendi kunngerðina um, at sjófólk skulu á trygdarskeið í triggjar viku.

Bjørn Kalsø sigur kunngerðina hjá Rigmor Dam vera »burtur úr vón og viti«.

Nú visir tað seg, at Bjørn Kalsø hevur sjálvur skrivað kunngerðina.

Jú so víst er tað, at onkuntið veit vinstra ikki, hvat høgna ger

» **Fólkapensjón til øll vaksin**

ZAKARIAS WANG
KJAK SÍÐA 19

» **Út-reiðslutrøllið**

JENS PAULI Í DALI
SÍÐA 19

Málráð
frá **Orðafragd**

Marjun Arge Simonsen
málfrøðingur og cand.phil. í føroyskum

Jólini

Nú eru jólini skjótt í hondum, tí er eitt gott høvi at umrøða orðið jól. – Stundum lýsa handlar við, at teir hava opið seint »lítla jólaaftan«. Hesin dagur eitur av røttum »tollaksmessudagur«, og dagurin fyri henda dag nevnt »tollaksmessuafan«. Tað kunnu handlar, fyrirkur o.o. hava í huga, tá ið lýst verður við, nær ið opið er um høg tíðina. Harumframt skal havast í huga, at tað nevnt »jól dagur« og »annar jóladagur«. Mælast má frá at siga »fyrsti jóladagur«.

Onnur orð og orðingar: Fyrr varð hildið vera skomm, um arbeiði ikki fekst liðugt fyri jól, t.d. bundið plagg. Tað varð rópt »jóltrøll«. Vit nýta orðið enn, hóast tað ikki longur er so skammiligt, at nakað verður jólatrøll.

Summarsligt veður um jóltíðir verður nevnt »jólasmummar«. Gamalt var, at jólasummar verður páskavetur, t.e. er summarveður á jolum, kann

vetrarveður væntast um páskirnar.

Umframt at nýta orðið »jólaligur« um tað, ið er eyðkent fyri jólini ella hevur jóladám, kann tað í skemti verða sagt um ein, ið so smátt er farin at kenna til fyri jól, t.d. ert tú longu jólaligur?

Jólini vara til trettandadag, t.e. 6. januar. Tað verður eisini nevnt »gomlujól«, tí eftir gamla almanakkanum var jóladagur 6. januar. Orðingin »millum jóla« er tíðarskeiðið frá jóladegi til tjúgunda dag jóla, t.e. 13. januar. Tó verður í summum bygðum sagt millum jóla-anna um tíðina frá jóladegi til trettandadag. – Jólasmummar er sunnudagur millum jóla og nýggjár.

Her kann verða skoytt uppí, at byrjan at nýggjum ári nevnt »nýggjár« (og ikki »nýttár«). Og tá ið vit heilsa vinum, kenningum og skyldfólki á nýggjáriinum, er rætta orðingin »gleðiligt (ella: gott) nýggjár«.